

■ Kosmetikos kompanijos „Avon“ atstovės Roberta Dargevičienė ir Lina Norvaišė įteikė simbolinį paramos čekį LSMU Medicinos fakulteto Onkologijos ir hematologijos klinikos ir Onkologijos instituto vadovei profesorei Elonai Juozaitytei (centre). *Autorės nuotr.*

LSMU Veterinarijos fakulteto komanda dalyvavo Baltijos šalių veterinarijos fakultetų susitikime Estijoje

LSMU Veterinarijos fakultetui atstovaujanti komanda gegužės 16–17 d. dalyvavo susitikime su Baltijos šalių veterinarijos fakultetų atstovais. Tradicija susitikti vienoje iš Baltijos šalių ir aptarti kylančius iššūkius ir ateities vizijas gyvuoja dar nuo 1965 metų. Šiais metais susitikimas vyko Estijos gyvybės mokslų universiteto Veterinarinės medicinos ir gyvūnų mokslų institute, Tartu (Estija).

Dr. Rasa Adomkienė,
dr. Tomas Kupčinskas
Veterinarijos fakultetas

Susitikimo šeiminingai mūsų komandą pasitiko svetingai, aprodė studijoms skirtas instituto erdves, Anatomijos muziejų, Smulkiųjų ir stambiųjų gyvūnų veterinarijos klinikas. Su kolegomis aptarėme kylančias problemas, pasidalijome patirtimi taikant inovatyvius sprendimus gerinant studijų kokybę. » 3

Onkologijos instituto mokslo laboratorijai – dosni žinomos kompanijos parama » 2

Sveikatos apsaugos sistemų ekspertė: kai kurie Lietuvos rodikliai – žemiausi ES » 5

Vaikų širdies sveikata: ką svarbu žinoti? » 5

LSMU sportininkų sėkmingiausias startas Baltijos šalių SELL studentų žaidynėse » 4

» 5

» 4

Onkologijos instituto mokslo laboratorijai – dosni žinomos kompanijos parama

Lietuvos sveikatos mokslų universitetą (LSMU) pasiekė išskirtinė parama.

Kosmetikos kompanija „Avon“, žinoma įvairių kovos su vėžiu iniciatyvų rengėja, kompanijos veiklos Lietuvoje 25 metų proga nusprendė paremti LSMU Medicinos fakulteto Onkologijos instituto Onkologijos mokslo laboratorijos rekonstrukciją bei joje vykdomus krūties vėžio tyrimus 25 tūkst. eurų suma.

Rasa Masiokaitė

LSMU Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

Šia proga vykusiame susitikime kompanijos atstovės Roberta Dargevičienė ir Lina Norvaišė įteikė simbolinį paramos čekį LSMU Medicinos fakulteto Onkologijos ir hematologijos klinikos ir Onkologijos

instituto vadovei profesorei Elonai Juozaitytei.

Susitikime taip pat dalyvavo LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Andrius Macas, Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos vadovė prof. Rasa Ugenskienė, Onkologijos instituto jaunesniosios mokslo darbuotojos Danguolė Laukaitienė, Justina Jurevičė, Roberta Vadeikienė, Agnė Bartnykaitė. Viešioms iš „Avon“ kompani-

jos išsamiai pristatyta mokslinė Universiteto bei klinikinė Kauno klinikų veikla gydant krūties vėžį.

Universitetinės ligoninės privalumai

Pasak prof. E. Juozaitytės, krūties vėžys – dažniausiai aptinkama onkologinė liga. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose onkologinės ligos diagnozuojamos ir gydomos glaudžiai bendradarbiaujant visoms profilinėms klinikoms.

Profesorė pabrėžė, kad didelė Kauno klinikų stiprybė – tai, jog į klinikinių problemų sprendimą įsijungia įvairių sričių specialistai. Kauno klinikos – itin kompleksiška ligoninė: vėžio operacinį gydymą atlieka įvairių sričių chirurgai, ypač svarbūs skausmo valdymo specialistai ir prie šių pacientų ištyrimo prisidedantys gydytojai patologai bei genetikai. Įdiegus vadinamojo „žaliojo koridoriaus“ sistemą, pacientas onkologo konsultacijai Kauno klinikose pirmą kartą patenka per savaitę.

„Puoselėjame ambicingą siekį – kad pacientėms krūties vėžio radiologinė diagnostika ir biopsija būtų atlikta per vieną dieną.

Lygiagrečiai su klinikine plėtojame ir mokslinę veiklą: Onkologijos institute atliekami Universitetui strategiškai svarbūs moksliniai tyrimai, mokomi studentai, rengiama stipri jaunųjų mokslininkų komanda, kuri atlieka tyrimus įvairiose onkologijos srityse. Onkologijos mokslo laboratorijos rekonstrukcija būtina dėl numatytos infrastruktūrinės ir mokslinių tyrimų plėtos bei siekiant pagerinti mokslininkų darbo sąlygas“, – pasakojo prof. E. Juozaitytė.

„Universitetinės ligoninės privalumas yra ir tas, kad didžiulia specialistų – ne tik patyrę klinikistai, bet ir mokslininkai. Lietuvos mokslininkų pozicijos onkologijos srityje

yra aukštos, gerai žinomos tarptautinėje erdvėje“, – pastebėjo LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. A. Macas.

„Jūsų parama – tai ne tik parama onkologijos mokslui, kad jis neatsilikytų nuo pasaulinių tendencijų, bet ir padrašinanti žinia visuomenei – jog nesate vieni, daugėja pažangių sprendimų onkologinėms ligoms gydyti“, – dėkodamas už dosnų kompanijos „Avon“ gestą pabrėžė profesorius.

Po 162 genų tyrimo – išsami rekomendacija

Gydytoja genetikė, Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos vadovė prof. Rasa Ugenskienė pasakojo, kad šiuo metu klinikoje kiekvienam onkologiniam pacientui, esant indikacijoms, atliekamas 162 genų tyrimas. Nustačius geno pokytį (patogeninį arba galimai patogeninį variantą), pacientui parengiama išsami rekomendacija dėl tolesnio stebėjimo, tyrimų ir gydymo.

„Ištaisyti“ genų negalime. Nustačius paveldimo vėžio sindromą pacientas turi būti stebimas ne tik dėl onkologinio susirgimo, dėl kurio kreipėsi, bet ir dėl didesnės kitų onkologinių susirgimų rizikos. Pakitęs genas yra visose kūno ląstelėse, todėl įvairiose kūno vietose gali vystytis kiti onkologiniai susirgimai“, – pasakojo profesorė.

Krūties vėžio atveju kai kurie genai, kaip BRCA1 ir BRCA2, turi gana griežtas rekomendacijas: būtina stebėti kitą krūtį, gali būti paveikta kasa, žarnynas, gali vystytis melanoma. Pacientėms rekomenduojama onkoginekologo ir krūties chirurgo konsultacija. Tikslinga aptarti kiaušidžių su priedais bei krūtų šalinimo indikacijas ir galimybes. Taip siekiama užkirsti kelią tolimesniam kitų onkologinių ligų vystymuisi.

Lygiagrečiai tiriami sveikieji pirmos eilės giminaičiai, nustačius

Jūsų parama – tai ne tik parama onkologijos mokslui, kad jis neatsilikytų nuo pasaulinių tendencijų, bet ir padrašinanti žinia visuomenei.

geno variantus, surašoma išsami rekomendacija. „Susipažįstame su visa gimine. Yra atvejų, kai nepaisant to, kad paveldimo vėžio sindromo perdavimo rizika palikuoniams yra 50 procentų, serga visi tos šeimos asmenys“, – pasakojo prof. R. Ugenskienė.

Taip pat klinikos vadovė pažymėjo pažangios įrangos svarbą: šiandien Kauno klinikose yra trys naujos kartos sekoskaitos aparatai.

Paramos akcijoms Lietuvoje – du dešimtmečiai

„Avon“ kompanija Lietuvoje ir visame pasaulyje palaiko iniciatyvas, skatinančias moterų finansinę nepriklausomybę, prisideda prie kovos su krūties vėžiu ir smurtu prieš moteris.

Pasak kompanijos atstovės R. Dargevičienės, Lietuvoje šios iniciatyvos pradėtos prieš du dešimtmečius ir per šį laikotarpį nemažai lėšų skirta krūties vėžio diagnostikai, o kitose šalyse jau vyksta ir emocijnės pagalbos moterims iniciatyva.

L. Norvaišė pastebėjo, kad kompanijai pradėjus paramos iniciatyvas Lietuvoje, iš pradžių lėšų tekdavo skirti tokiems paprastiems dalykams kaip biopsijos adatos. Kadangi šiuos poreikius dabar jau kompensuoja valstybė, „Avon“ parama gali būti nukreipiama svarbesniems tikslams, tarkime, mokslui.

■ LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Andrius Macas.

Autorės nuotr.

LSMU Veterinarijos fakulteto komanda dalyvavo Baltijos šalių veterinarijos fakultetų susitikime Estijoje

1» Antroji diena buvo skirta pristatymams apie veterinarijos fakultetus, diskusijoms. Be organizatorių, susitikime dalyvavo ir kolegos iš Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universiteto Veterinarijos fakulteto. Susitikimo metu veterinarijos fakultetų atstovai pristatė nuveiktus darbus ir ateities planus siekiant, kad Baltijos šalyse veterinarinės medicinos studijų programos atitiktų šiandienos reikalavimus ir ateities iššūkius, užtikrinant aukštą švietimo kokybę ir inovacijų integraciją. Diskutuota apie užsienio studentų pritraukimą studijuoti veterinarinę mediciną Baltijos šalyse, siekiant didinti tarptautiškumą, praturtinti akademinę bendruomenę įvairiomis kultūromis bei skatinti regiono švietimo ir mokslo institucijų konkurencingumą globalioje rinkoje.

Taip pat susitikimo metu aptartas ir dirbtinio intelekto naudojimas veterinarinės medicinos studijų procese. Europos Komisija, atnaujindama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, siekia įtraukti reikalingą veterinarinės medicinos studijose studentams suteikti žinių apie IT ir skaitmeninių technologijų praktinį taikymą veterinarijos srityje. Jau ilgą laiką IT ir skaitmeninės technologijos naudojamos veterinarijoje ir veterinarinės medicinos studentai su jomis supažindinami nuo pirmo kurso, tačiau dirbtinio intelekto atsiradimas kelia naujus iššūkius, susijusius su duomenų saugumu ir etika. Susitikime diskutuota apie dirbtinio intelekto atveriamas naujas galimybes veterinarinės diagnostikos, gydymo, tyrimų ir mokymo srityse, tačiau tuo pačiu metu reikalaujančias papildomų įgūdžių ir žinių, siekiant efekty-

■ Estijos gyvybės mokslų universiteto Veterinarinės medicinos ir gyvūnų mokslų instituto Anatomijos muziejuje.

■ Patirties pasidalijimas su kolegomis iš Latvijos ir Estijos.

vai naudoti šias pažangias technologijas.

Edukacinės dalies metu Estijos gyvybės mokslų universiteto lektorius dr. Tarmo Niine susitikimo dalyviams pamokė, kaip greitai ir teisingai parengti testą studentams iš konkrečios mokomosios medžiagos panaudojant dirbtinį intelektą.

Tradicinė susitikimo dalis – sporto varžybos. Kolegos iš Estijos pasirūpino tikrai originaliomis ir ištvėrmės bei išradingumo pareikalavusiomis estafetėmis. Teko nemažai paprakaituoti, kad įveiktume priešingus ir ne visose rungtyse tai pavyko. Vis dėlto, susumavus rezultatus, paaiškėjo, kad mūsų komanda įveikė daugiausia užduočių ir užėmė 1-ąją vietą.

Į Lietuvą sugrįžome ne tik pasisėmę patirties, bet ir įkvėpti idėjų naujiems projektams bei atradę dar daugiau bendradarbiavimo galimybių, kurios, tikimės, ateityje taps puikiais rezultatais.

■ LSMU Veterinarijos fakulteto komanda, iškovojo 1-ąją vietą Baltijos šalių Veterinarijos fakultetų sportinėse varžybose.

Konferencija, skirta Lietuvos burnos higienistų draugijos (LBHD) 25-mečiui

LSMU MA Odontologijos fakulteto Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika kartu su Lietuvos burnos higienistų draugija (LBHD) organizavo konferenciją, skirtą šiai progai paminėti.

1994 m. burnos higienistai buvo pradėti rengti LSMU (tuo metu KMU) Visuomenės sveikatos fakultete. Jie studijavo visuomenės sveikatos programą ir greta įgyvendino BH skirtą studijų planą. 1998-aisiais buvo išleista pirmoji dešimties visuomenės sveikatos specialistų su burnos higienos specializacija laida. Nuo 2004 m. studijos vykdomos Odontologijos fakultete. Be mūsų universiteto, burnos higienistai rengiami Kauno, Panevėžio, Klaipėdos, Šiaulių ir Utenos kolegijose.

Konferencija vyko Levino centre ir buvo transliuojama nuotoliniu būdu, joje dalyvavo 170 dalyvių. Konferencijos metu doc. K. Saldūnaitė-Mikučionienė, doc. J. Zūbienė bei J. Martin (JAV) pristatė burnos higienisto specialybės Lietuvoje istoriją, apie burnos higienisto vaidmenį odontologinėje komandoje pranešimus skaitė prof. D. Razukevičius, prof. K. Lopatienė, prof. A. Purienė, vaikų odontologė S. Petrauskienė bei Henrique Luis (Lisabonos universitetas).

Odontologijos fakulteto inf.

Organizatorių nuotr.

LSMU sportininkų sėkmingiausias startas Baltijos šalių SELL studentų žaidynėse

1» LSMU studentai dalyvavo viename didžiausių Baltijos šalių sporto renginių – XXXIX SELL studentų žaidynėse. SELL (keturių Baltijos šalių pavadinimų – Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos – santrumpa) vyko gegužės 16–19 dienomis Kaune, žaidynėse dalyvavo per 1300 dalyvių iš 10 šalių.

LSMU su 7 aukso medaliais, 3 sidabro, 7 bronzos bendroje įskaitoje pirmą kartą istorijoje užėmė aukštą 4-ąją vietą.

Sporto centro vadovas dr. Deividas Velička teigia, kad šis pasiekimas yra didelis žingsnis LSMU sporto istorijai. Užimta ketvirtoji vieta tarp 10 šalių universitetų rodo teisingą sporto strategijos vystymą. Šis pasiekimas padidina LSMU prestižą tarptautinėje akademinėje sporto aplinkoje ir skatina ateityje siekti dar geresnių rezultatų bei plėtoti bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis.

LSMU SELL žaidynių delegacijos vadovas Sporto centro treneris pabrėžė, kad SELL žaidynės – tai tarsi studentų mini olimpiada, kuriose susirenka geriausi studentai sportininkai.

LSMU sporto delegacija, sudaryta iš 60 sportininkų, dalyvavo krepšinio 3x3, dziudo, orientavimosi sporto, plaukimo, lengvosios atletikos, šachmatų, paplūdimio tinklinio, stalo teniso, badmintono, sportinio laipiojimo šakose.

Medicinos I kurso studentės Vaida Padimanskaitė ir Ema Sarafinaitė tapo SELL žaidynių čempionėmis: Vaida du kartus lipo ant nugalėtojos pakylės – laimėjo tolio ir trišuolio rungtis, o Ema atbėgo pirma 400 m bėgime.

Pirmą kartą istorijoje LSMU 3x3 merginų krepšinio rinktinė iškovojo aukso medalius, įveikdama stiprias priešininkes. Komandos sudėtis: Aistė Švėgždaitė, Agnė Pelegrimaitė, Gabija Šėgždaitė, Gintarė Mažionytė.

Orientavimosi sporto sprinto rungtyje aukso medalį iškovojo Ugnė Gineikaitė.

»6

LSMU su 7 aukso medaliais, 3 sidabro, 7 bronzos bendroje įskaitoje pirmą kartą istorijoje užėmė aukštą 4-ąją vietą.

■ Sprinto čempionė – Ugnė Gineikaitė, MF VI kursas.

■ I vieta – 400 m bėgimas, Ema Sarafinaitė, MF I kursas.

■ I vieta – šuolis į tolį, Vaida Padimanskaitė, MF I kursas.

■ LSMU krepšinio 3x3 komandos.

LSSA asociacijos nuotr.

■ Iš kairės: Europos universitetų sporto asociacijos (EUSA) prezidentas Adam Roczek, treneris Julius Venckevičius, Gabija Šėgždaitė, Gintarė Mažionytė, Agnė Pelegrimaitė, Aistė Švėgždaitė, Lietuvos studentų sporto asociacijos prezidentė Indrė Čelkienė.

■ Plaukimas: Justina Birgiolaitė, Karolis Čereška, Augustin Abily ir Agnė Šeilekaitė.

■ I vieta – trišuolis, Vaida Padimanskaitė, MF I kursas.

Sveikatos apsaugos sistemų ekspertė: kai kurie Lietuvos rodikliai – žemiausi ES

Slopstant pasaulio šalių sveikatos apsaugos sistemas sukrėtusios Covid-19 pandemijos pasekmės, Lietuvoje neišvengiamai teks atsigręžti į ankstesnes, dar iki pandemijos vyravusias problemas.

Rasa Masiokaitė

LSMU Komunikacijos tarnybos
Vidinės ir išorinės komunikacijos
skyriaus išorinės komunikacijos
specialistė

„Pandemija labai paveikė šalies gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą, tačiau šiuo metu grįžtama prie senų iššūkių, kaip didelė širdies ir kraujagyslių sistemos ligų našta, aukštas savižudybių lygis. 2022 m. apklausų duomenimis, mažiau nei pusė Lietuvos gyventojų nurodė, kad jų sveikata yra gera – tai žemiausias rodiklis Europos Sąjungoje“, – pažymėjo Europos sveikatos sistemų ir politikos observatorijos (ESSPO) ekspertė Marina Karanikolos.

Įžvalgomis, kaip atrodo duomenys apie Lietuvos sveikatos apsaugos sistemą, M. Karanikolos pasidalijo Lietuvos sveikatos forumo „Universitetai, medicina ir sveikatos apsaugos sistema: dabartis ir ateitis“ metu. Forumą organizavo Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) ir Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas (VU MF).

Europos sveikatos sistemų observatorija drauge su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) periodiškai rengia Europos Komisijai skirtas apžvalgas

apie pagrindines sveikatos sistemų vystymosi kryptis Europoje. Apžvalgos grindžiamos „Eurostato“ ir EBPO duomenimis, moksliniais tyrimais, ESSPO stebėsenos tyrimo duomenimis.

Kaip šioje ataskaitoje atrodo Lietuvos sveikatos apsaugos sistema?

„Sveikatos apsaugos finansavimo mechanizmas Lietuvoje yra gana atsparus ir sunkiais laikais padėjo bent iš dalies apsaugoti sveikatos paslaugų teikimą. Viešojo finansavimo didinimas rodo, kad sveikata buvo ir išlieka prioritetinga valstybės kryptis. Tai akivaizdžiausiai rodė kovai su pandemija skiriamos lėšos – bet ir prieš pandemiją, 2017–2019 m., viešasis sveikatos apsaugos finansavimas Lietuvoje augo sparčiau, nei bendrasis vidaus produktas (BVP).“

Tačiau sveikatos apsaugos sistemoms labai svarbu mokytis iš krizių patirties. Reikia geresnio pasirengimo ekstremalioms situacijoms ir ateities krizėms“, – pastebi M. Karanikolos.

Pasak ekspertės, vienas svarbiausių ilgalaikio sveikatos apsaugos sistemos atsparumo elementų yra žmogiškieji išteklių, kurių trūku-

■ Europos sveikatos sistemų ir politikos observatorijos (ESSPO) ekspertė Marina Karanikolos.

mas ir netolygus pasiskirstymas gali tapti rimta kliūtimi vykdomoms reformoms ir pastangoms stiprinti sistemą. Pagrindinis iššūkis šioje srityje yra specialistų stygius ir netolygus pasiskirstymas tiek geografiniu, tiek turimų įgūdžių atžvilgiu.

„Be adekvačių, atsparių ir kvalifikuotų žmogiškųjų išteklių labai sunku vykdyti esmines reformas. Ypač juntamas slaugytojų trūkumas – jų Lietuvoje turime beveik dvigubai mažiau, nei kitose Europos šalyse. Reikėtų susirūpinti, stengtis užtikrinti sveikatos priežiūros specialistų rengimą, pasiskirstymą, spręsti iššūkius dėl darbuotojų išsaugojimo

ir motyvacijos likti dirbti sveikatos sistemoje“, – kalbėjo M. Karanikolos.

Tarp kitų susirūpinimą keliančių rodiklių – mažesnis nei kitose Europos šalyse Lietuvos gyventojų sveiko gyvenimo metų skaičius, vienas silpniausių Europos Sąjungoje sveikatos priežiūros paslaugų veiksmingumo lygis, didelės namų ūkių išlaidos sveikatai, kurias daugiausia lemia išlaidos vaistams ir dantų priežiūrai.

M. Karanikolos pastebi, kad sveikatos finansavimas iš valstybės biudžeto auga, bet, palyginti su ES, finansavimo Lietuvoje dar trūksta. Tačiau finansavimo pasiskirstymo

pokyčiai nuo stacionaro dominavimo prie ambulatorinių paslaugų leidžia tikėtis, kad padidės ir sistemos efektyvumas.

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) ir Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas (VU MF) taip pat yra įsijungę į Europos sveikatos sistemų ir politikos stebėsenos tinklą.

Šis tinklas sveikatos politikos formuotojams padeda pamatyti savo sveikatos apsaugos sistemą palyginamajame kontekste, nešališkai pažvelgti į vykstančius pokyčius, reformas, atskleidžia vertingas kitų šalių praktikas.

Vaikų širdies sveikata: ką svarbu žinoti?

Krūtinės ląstoje yra ne tik širdis, bet ir plaučiai, raumenys ir kraujainiai, tad krūtinės skausmas vaikams dažnai yra susijęs su šių sistemų patologija. Vaikų krūtinės skausmas tik retais atvejais susijęs su širdies problemomis. Doc. Rima Šileikienė, Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos gydytoja vaikų kardiologė, pastebi, kad širdies problemos gali būti tik apie 4–6 proc. visų skausmų krūtinėje priežastimi. Be to, skausmai krūtinėje dažnai atsiranda jautriems vaikams, kurie išgyvena stresą, jaučia nerimą ar patiria panikos atakas.

Nuotrauka – iStock-842481046

Skausmu krūtinėje vaikai skundžiasi tuomet, kai vargina rėmuo, gastroezofaginis refluksas. Pasak gydytojos, dauguma krūtinės skausmų vaikystėje yra gerybiniai ir nesukelia gyvybei grėsmingų priežasčių. „Tačiau nereikia sumenkinti vaiko skundo, kai jis skundžiasi skausmais krūtinėje. Su vaiku reikia pasikalbėti, išsiaiškinti problemas, kurių jis galbūt turi namuose ar mokykloje, vaiką nuraminti ir nuiteikti, kad viskas bus gerai“, – sako docentė.

Tėvai turėtų atkreipti dėmesį į vaiko skausmo krūtinėje pobūdį, kai skausmas tampa labai stiprus, trukdo veiklai ir vaistai nuo skausmo nepadeda. „Į gydytoją reikia kreiptis, kai vaikui tampa sunku kvėpuoti, atsiranda dusulys, pykinimas ar net alpimas. Prie to gali prisidėti atsiradęs karščiavimas, greita širdies veikla, 200 ar daugiau širdies dūžių per minutę bei psichoaktyvių medžiagų naudojimas“, – priduria doc. R. Šileikienė.

Dar viena aktuali vaikų širdies sveikatos problema – padidėjęs kraujospūdis. Siekiant įvertinti vaiko kraujospūdį, reikia atsižvelgti į vaiko ūgį, lytį ir amžių. Normalus paauglių sistolinis kraujospūdis turėtų neviršyti 120 mmHg ribos, o diastolinis 80 mmHg ramybės būsenoje. Mažų vaikų kraujospūdis vertinamas pagal sudarytas lenteles procentiliniu metodu.

„Galvos skausmas, fizinio krūvio netoleravimas, silpnumas, nuovargis ir galvos svaigimas – padidėjusio kraujospūdžio simptomai, kuriuos gali įvardyti vaikas“, – teigia doc. R. Šileikienė.

■ Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos gydytoja vaikų kardiologė doc. Rima Šileikienė.

Anot gydytojos, išvengti kraujospūdžio padidėjimo gali padėti tinkami mitybos įpročiai, atsivoro ar nutukimo neturėjimas, ne mažiau nei 7 val. trunkantis miegas bei streso valdymas.

LSMU sportininkų sėkmingiausias startas Baltijos šalių SELL studentų žaidynėse

4» ■ Sėkmingas buvo diu-
do rinktinės pasirody-
mas iškovojo keturis
medalius. Prizininkai: Vaidilė Šlap-
kauskaitė – sidabro medalis, Rugilė
Nenartavičiūtė – bronzos medalis,
Fausta Buzaitė – bronzos medalis ir
Šarūnas Janušas – bronzos medalis.
■ Badmintono šakoje LSMU sporti-
ninkai pasiekė puikių rezultatų: Mil-
da Lekšaitė užėmė 3 vietą vienetų
varžybose. Ugnė Pūkaitė ir Milda
Lekšaitė pasidalijo 3 vietą dvejetų
varžybose.

■ Sėkmingiausiai pasirodė LSMU
plaukimo rinktinė – Agnė Šeilekaitė
50 m krūtine – aukso medalis. Augus-
tė Jociūtė 50 m delfinu – aukso me-
dalis. Justina Birgiolaitė 50 m del-
finu – sidabro medalis. Augustė
Morta Vaitkutė 100 m nugara – bron-
zos medalis. Augustin Abily – 200 m
kompleksinis plaukimas – bronzos
medalis. Karolis Čereška, Agnė Šeile-
kaitė, Justina Birgiolaitė, Augustin
Abily – kombinuota MIX estafetė
4x50 – bronzos medalis.

Nors medalių šį kartą nepa-
vyko iškovoti stalo teniso, tinklinio,
šachmatų ir sportinio laipiojimo at-
stovams, norime padėkoti studen-
tams už nuostabų dalyvavimą ir di-
deles pastangas.

Ačiū, kad puikiai atstovavote
Universitetui!

LSMU Sporto centro inf.

■ Sprinto apdovanojimai – Ugnė Gineikaitė (centre).

■ 3 vieta – badmintonas, Ugnė Pūkaitė ir Milda Lekšaitė.

■ Iš kairės: Justina Birgiolaitė, Augustė Jociūtė.

■ Augustė Morta Vaitkutė (dešinėje).

■ Augustin Abily (dešinėje).

■ Agnė Šeilekaitė (viduryje).

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyms skirtas LSMU ir Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai,
mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Ieva JANKAUSKIENĖ

RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

**LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos
ir rinkodaros skyrius:**

Saulius TVIRBUTAS, Jūratė KUZMICKAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos
skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Algirdui net keturis kartus pašalinti vėžiniai odos dariniai

Kauno klinikų pacientui Algirdui per kiek daugiau nei dešimt metų keturis kartus buvo pašalinti vėžiniai odos audiniai – dažniausiai pasitaikanti odos vėžio forma bazalinių ląstelių karcinomos. Paskutinįjį kartą, vos prieš kelis mėnesius, Kauno klinikose Algirdui išoperuotas darinys galvoje, kuris buvo didelis, šlapiuojantis, įprastai atliekamas verpstės formos išpjovimas buvo negalimas dėl per didelio darinio ploto. Orinta Klimaitė, Kauno klinikų Odos ir venerinių ligų klinikos gydytoja rezidentė, Ernesto Margelio, Odos ir venerinių ligų klinikoje dirbančio gydytojo chirurgo, priežiūroje atliko pasukamąjį lopą žaizdai užverti.

■ Odos ir venerinių ligų klinikos gydytojas chirurgas Ernesto Margelis.

■ Kauno klinikų Odos ir venerinių ligų klinikos gydytoja rezidentė Orinta Klimaitė.

Algirdas prisimena, kad dar 2013 metais šeimos gydytoja, pastebėjusi pirmąjį darinį, patarė kreiptis į gydytojus dermatovenerologus. „Buvo diagnozuota bazalinių ląstelių karcinoma. Nuo tol reguliariai lankausi pas gydytojus, kurie prižiūri mane, stebi, ar darinių nedaugėja, ar jie nesikeičia“, – atvirauja pacientas.

„Bazalinių ląstelių karcinoma – geriausias iš blogiausių variantų. Kuo ji skiriasi nuo, pavyzdžiui, melanomos, ypač klastingos odos vėžio formos, – šie dariniai nėra linkę plėstis, jie auga lėtai, tad turime kiek

daugiau laiko jiems gydyti, – aiškina O. Klimaitė. – Tačiau delsti taip pat negalime ir gydyti šiuos darinius būtina – nors maža, bet galimybė yra, kad audinio vėžinės ląstelės plėsis ir peraugs į kitus audinius, Algirdo atveju į kaukolę, po to – į smegenis.“

O. Klimaitė, neseniai grįžusi iš pusės metų trukusios stažuotės Vokietijos Rostoko universiteto dermatovenerologijos klinikoje, kurioje mokėsi dermatochirurgijos meno iš aukščiausio lygio profesionalų, pritaikė savo žinias ir Algirdui atliko pasukamąjį lopą žaizdai užverti. „Darini

išties buvo didelis, tad suėmus odą iš abiejų pusių verpstės forma, sugijus žaizdai būtų likę iškilumai, didesnis randas. Taip pat kilo rizika per dideliu odos ištempimu, siūlai galimai būtų pasileidę, reikėtų gydyti antrinę žaizdą, taip pat galima infekcijos rizika“, – pasakoja gydytoja rezidentė.

„Didelių odos darinių ekscizija atliekant pasukamąjį lopą – sąlyginai nauja procedūra, atliekama mūsų klinikoje. Džiaugiamės puikia pradžia ir labai gerais rezultatais, – sako E. Margelis. – Dėl šios procedūros galime plėsti teikiamų paslaugų spektrą, iš-

■ Su Kauno klinikų pacientu Algirdu.

2021 metais buvo atnaujinta dermatovenerologo medicinos norma, ją papildė dermatochirurgijos įgūdžiai: nuo šiol gydytojai dermatovenerologai gali operuoti odos navikus taikant Mohs mikrografinę techniką ar autodermaplastiką.

vengti paciento pakartotinių vizitų, nukreipimų vis pas kitus specialistus. Taip taupomas laikas, kuris ypač svarbus gydant piktybines odos ligas.“

Algirdui, reguliariai besilankančiam pas gydytojus, dalis ikivėžinių darinių yra užšaldyti. „Pacientui krioterapija, mažai invaziniu metodu, šaltu azotu reguliariai užšaldome vis naujai atsirandančius ikivėžinius darinius, užkertant kelią jiems supiktybėti“, – aiškina O. Klimaitė.

Pastebima, kad didėja pacientų, kuriems diagnozuojama bazalinių ląstelių karcinoma, skaičius. Šis

augimas siejamas su geresniu visuomenės sveikatos raštingumu: žmonės vis daugiau žino apie odos ligas, SPF kremų naudą, vizitų pas gydytojus dėl pakitusių apgamų ir / ar atsiradusių odos darinių svarbą.

Pacientas Algirdas dėkoja Kauno klinikų gydytojams už priežiūrą ir atliktas operacijas. „Galvoje virš kaktos, matomoje vietoje, buvo išoperuotas darinys. Žaizda puikiai užgijo, atrodo, nėra net žymės, kad šioje vietoje buvo pašalintas odos darinys“, – teigia pacientas.

Kauno klinikų inf.

Vaikų širdies sveikata: ką svarbu žinoti?

5» Kalbant apie alpimą, doc. R. Šileikienė sako, kad tai įvyksta, kai smegenys trumpam laikui negauna deguonies. Alpimą gali išprovokuoti ilgas stovėjimas, skysčių trūkumas ir buvimas karštoje, tvankioje aplinkoje. „Išvengti alpimo padeda pakankamas skysčių kiekis, sūrus užkandžiai bei fizinio krūvio nenutraukimas staiga. Pajutus simptomus, tokius kaip mirgėjimas

ir temimas akyse, bendras silpnumas, pykinimas, reikia nuleisti galvą ir pritūpti arba atsisėsti“, – detalizuoja docentė.

Doc. R. Šileikienė pataria ne tik vaikams, bet ir tėvams stengtis laikytis sveiko gyvenimo punktu: nerūkyti, palaikyti normalų kūno masės indeksą (KMI), užsiimti fizine veikla ir sveikai maitintis.

Kauno klinikų inf.

Šiomet minimas Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos 100 metų jubiliejus. Šia proga gegužės mėnuo skelbiamas vaikų sveikatos mėnesiu ir jo metu Kauno klinikos bei Ažuolyno biblioteka organizuoja paskaitų apie vaikų sveikatą ciklą.

Į jas kviečiami tėvai, ugdytojai, pedagogai, patys vaikai bei visi, kuriems rūpi geresnė mažiausiųjų mūsų visuomenės narių – vaikų – sveikata ir gerovė. Per paskaitas bus paliestos aktualiausios šiuolaikinio vaiko ir paauglio sveikatos temos – nuo miego kokybės ir rūkymo žalos iki dažniausių širdies problemų.

Paskaitą peržiūrėti galite čia: <https://www.youtube.com/watch?v=DoBoDXIJELY>

DISERTACIJOS GYNIMAS

Rugsėjo 3 d. 10 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centro A-202 auditorijoje (Sukilėlių pr. 13, LT-50166 Kaunas), viešame Farmacijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Rimos Šedbarės** daktaro disertacija „**Spanguolių (*Oxycoccus Hill.*) genties augalų vaisių fenolinių ir triterpeninių junginių sudėties ir ekstraktų biologinio poveikio *in vitro* tyrimas**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Mokslinis vadovas – prof. habil. dr. Valdimaras Janulis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Konsultantas – dr. Mindaugas Liaudanskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Farmacijos mokslo krypties taryba:

Pirmininkas – prof. dr. Valdas Jakštas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Nariai:

prof. dr. Liudas Ivanauskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. dr. Ramunė Morkūnienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. habil. dr. Audrius Sigitas Maruška (Vytauto Didžiojo universitetas, gamtos mokslai, chemija – N 003);

doc. dr. Rūta Masteikova (Masaryko universitetas (Čekija), medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://ismu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslo centras

Lietuva su geresne sveikatos sistema nei Italijoje, o LSMU ne Kaune?

Artima ar tolima mums Italija? O jeigu pietinė jos dalis – Sicilija? Jau visai kita planeta? O mes italams? O juk lietuvių kalba iš tos pačios kalbų šakos. Nors sakoma, kad į Lietuvos senąsias žemes žmonės slinkosi iš Italijos teritorijų, tačiau kiek Palermo gyventojai pažįsta Lietuvą? Ar žino miestą Kauną ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetą? Kiek daug klausimų, o Erasmus + man skirta kalbos tobulinimo išvyka leido padaryti nedidelį tyrimą ir atsakyti į minėtus klausimus.

Mindaugas Mickevičius

Taigi siciliečių klausinėjome apie Lietuvą ir su jumis dalijamės atsakymų rezultatais.

Nestebina, kad sostinę Vilnių ar Lietuvą esant Europos Sąjungos nare žino kiek daugiau nei pusė respondentų, keista, jog Lietuva yra NATO narė, įvardijo mažuma. Teko priminti Ukrainos pavyzdį ir kokią svarbą turi NATO narystė. Su Lietuvos vėliavos spalvomis didelio sunkumo nebuvo, nebent nemažai italų vietoj žalios spalvos įvardijo mėlyną. Klausimą, su kokiomis šalimis ribojasi Lietuvos teritorija, Palermo gyventojai įveikė gana lengvai. Dažniau pamiršdavo Baltarusiją arba kai kas manė, kad mūsų kaimynė yra Rumunija. Na, o kokio nors žymaus lietuvių pasauliniu mastu nežinojo nė vienas. Net O. Koršunovo. Kaip niekas nežinojo, kad mūsų naciona-

linis sportas yra krepšinis. O štai, kad ir mes turime jūrą, na, ne penkias, kaip italai, bet vieną – Baltijos, teisingai atsakė beveik visi.

Siciliečiams uždavėme keistą klausimą. Pamėginti nujausti, kur sveikatos sistema yra geresnė – Italijoje ar Lietuvoje. Ir galime pasidžiaugti, jog esame vertinami geriau nei italai. Komplimentai LSMU. Nors tik vienas iš grupelės apklaustųjų atspėjo, nes tiksliai nežinojo nė vienas, kad Sveikatos mokslų universitetas yra Kaune.

O testo pabaigoje prašėme italų pasakyti bent kokią žodį lietuviškai ir palinkėti ką nors lietuviams. Teko italus mokyti: labas, viso gero, ačiū, saulė, cepelinai, meilė, sportas, sveikata. Tokių žodžių išmokėme sutiktus siciliečius, tikėtinai sudominome Lietuvą, o patys gavome palinkėjimą būti stipria, sveika, pozityvia, draugiška ir didele tauta. Grazie, Italia. Ciao Ciao.

8-OJI TARPTAUTINĖ GYVENSENOS MEDICINOS KONFERENCIJA

2024
Birželio
13

Prisijunkite prie mūsų įkvepiančio kelio sveikesnio gyvenimo link! Maloniai kviečiame visus sveikatos priežiūros specialistus ir gyvenimo medicina besidominčiuosius prisijungti prie jau 8-osios tarptautinės gyvenimo medicinos konferencijos! Tai išskirtinis, inovatyvus, plataus gyvenimo medicinos temų spektro, į praktinę veiklą orientuotas renginys, skirtas įkvėpti, šviesti, diskutuoti bei patirti gyvenimo mediciną.

Konferencijoje pranešimus skaitys pasaulyje žinomi sveikatos mokslų srities profesionalai, vyks praktinės dirbtuvės gyvenimo medicinos srityse, aktyvios pertraukos bei įvairi interaktyvi veikla.

Konferencija vyks **2024 m. birželio 13 d. (ketvirtadienį)** kontaktiniu būdu LSMU Visuomenės sveikatos fakultete, Tilžės g. 18, Kaunas.

I dalies pranešimai vyks anglų kalba (be vertimo).
II dalies dirbtuvės vyks lietuvių ir anglų kalba (pasirinktinai).

Tikslī programa ir registracija: <https://t.ly/gstUN>

Sporto medicinos klinika rūpinsis geriausių šalies krepšininkų sveikata

Praejusią savaitę Sporto medicinos klinikoje pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) ir Kauno klinikų.

„Džiaugiamės pradėdami bendradarbiavimą su Lietuvos krepšinio federacija ir Kauno klinikų Sporto medicinos klinika, kurios specialistai padės užtikrinti aukščiausio lygio sportininkų sveikatos priežiūrą ir fizinę gerovę. Tikime, kad ši pradžia čia, Kauno klinikose, tęs ilgalaikį ir sėkmingą bendradarbiavimą“, – sakė ligoninės generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius. „Besibaigiantis klubinio krepšinio sezonas ir artėjanti įtempta krepšinio vasara pareikalaus daug jėgų iš mūsų žaidėjų, todėl labai džiaugiamės turėdami tokį partnerį kaip Kauno klinikos. Čia visuomet gali būti suteikta kvalifikuota ir operatyvi medicininė priežiūra, atlikti sportininkams reikalingi tyrimai ar procedūros, o Sporto medicinos klinika turi naujausią ir pažan-

giausią medicininę aparatūrą“, – džiaugėsi LKF prezidentas Vydas Gedvilas.

„Fizinių galimybių ribų nustatymas ir jų sekimas, o esant reikalui gydymo ir atsigavimo procesų valdymas yra didžiulė vertybė, individualizuojant krepšininkui fizinį krūvį ir derinant mitybos bei maisto pa-

pildų programas vardan didingos pergalės krepšinio arenose, – sako Sporto medicinos klinikos vadovė doc. dr. Renata Žumbakytė-Šermukšnienė. – Bendradarbiavimas neapsiribos tik klinikinėmis paslaugomis. Vienas iš Sporto medicinos klinikos uždavinių yra mokslinių tyrimų su sportininkais bei edukacinės

veiklos krepšinio rinktinė sporto neiterapeutams plėtimas, komandinio darbo ugdymas, taip stiprinant sporto medicinos žinių bazę ir prieigą prie sporto medicinos paslaugų.“ Lietuvos vyrų rinktinės vyr. treneris Kazys Maksvytis padėkojo Kauno klinikoms už paramą ir bendradarbiavimą, o pristatydamas rinktinės

žaidėjų sąrašą pabrėžė, jog pasiruošimas olimpinėms žaidynėms atrankai šiemet bus labai intensyvus. Spaudos konferencijos metu taip pat paskelbtas žaidėjų, kurie bus kviečiami atstovauti Lietuvai šią vasarą vykstančiame Olimpinės atrankos turnyre, sąrašas.

LKF ir Kauno klinikų inf.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,0 et. Chirurgijos klinikos Bendrajame personale (Chirurgijos klinikos operacinėje) (darbo užmokestis nuo 2430,84 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifaciniai reikalavimai pretendentes: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti profesinės praktikos licencija, ne mažesnis kaip 3 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklausa sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskujuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2024-06-12**. Išsami informacija teikiama tel. 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

Liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame Nefrologijos klinikos gydytoją prof. Ingą Skarupskienę dėl tėvelio mirties

LSMU Nefrologijos klinikos kolektyvas

INTENSIVIOSIOS TERAPIJOS KLINIKA

drauge su
PROF. CAN INCE
kviečia į
RENGINIŲ CIKLĄ
birželio 3-5 d.

birželio 3 d. 14 val.
KK Didžiojoje auditorijoje
(Eivenių g. 2)

tarptautinė mokslinė praktinė konferencija
„Optimizing Microcirculation in Critically Ill Patients: New Insights and Technical Aspects“
drauge su Intensity Therapy asociacija,
4 val., išduodami LSMU pažymėjimai; registracija: <https://medas.lsmu.lt/lt/konferencijos>
daugiau informacijos: <https://www.facebook.com/share/HGy6pXkNHABn1fBFM/>

birželio 4 d. 13 val.
prof. V. Lašo auditorijoje
(A. Mickevičiaus g. 9)

paskaita
„Physiology of hemodynamics. Shock.
Path(physiology) of hemodynamic resuscitation“
drauge su Fiziologijos ir farmakologijos institutu

birželio 5 d. 12 val.
SLF 106 auditorijoje
(Eivenių g. 4)

susitikimas su asmenybe
„Prof. Can Ince: a pathway of scientific life
and its intersection with microcirculation“

registracija į
birželio 4 ir 5 d.
renginius:

<https://mlms.office.com/4111ayaypx11u>

Maloniai laukiame!

KAUNO KLINIŲ
KRAUJO CENTRAS

JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIŲ KRAUJO CENTRAS

+370 37 326500

Eivenių g. 2,
Kaunas

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras

Gerbiameji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausioje savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. (jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija